



TESTI ADOTTATI

Edizzjoni proviżorja

P8_TA-PROV(2019)0194

Il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti *I**

Riżoluzzjoni leġislattiva tal-Parlament Ewropew tat-13 ta' Marzu 2019 dwar il-proposta ghal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/JHA (COM(2017)0489 – C8-0311/2017 – 2017/0226(COD))

(Proċedura leġislattiva ordinarja: l-ewwel qari)

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill (COM(2017)0489),
- wara li kkunsidra l-Artikolu 294(2) u l-Artikolu 83(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, skont liema artikoli l-Kummissjoni pprezentat il-proposta lill-Parlament (C8-0311/2017),
- wara li kkunsidra l-Artikolu 294(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra l-kontributi pprezentati mill-Kamra tad-Deputati Ċeka, mis-Senat Ċek u mill-Parlament Spanjol dwar l-abbozz tal-att leġislattiv,
- wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew tat-18 ta' Jannar 2018¹,
- wara li kkunsidra l-ftehim proviżorju approvat mill-kumitat responsabbli fis-sens tal-Artikolu 69f(4) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu u l-impenn meħud mir-rappreżentant tal-Kunsill, permezz tal-ittra tad-19 ta' Dicembru 2018 li japprova l-pożizzjoni tal-Parlament fit-tieni qari, skont l-Artikolu 294(4) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,
- wara li kkunsidra l-Artikolu 59 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

¹ ĠU C 197, 8.6.2018, p. 24.

- wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern (A8-0276/2018),
- 1. Jadotta l-pożizzjoni fl-ewwel qari li tidher hawn taht;
- 2. Jitlob lill-Kummissjoni biex terġa' tirreferi l-kwistjoni lill-Parlament jekk tiddel il-proposta tagħha, temendaha b'mod sustanzjali jew ikollha l-ħsieb li temendaha b'mod sustanzjali;
- 3. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex jgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-Kunsill u lill-Kummissjoni kif ukoll lill-parlamenti nazzjonali.

Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew adottata fl-ewwel qari fit-13 ta' Marzu 2019 bil-hsieb tal-adozzjoni tad-Direttiva (UE) 2019/... tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/ĠAI

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 83(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara t-trasmissjoni tal-abbozz tal-att leġislattiv lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja³,

² ĠU C 197, 8.6.2018, p. 24.

³ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-13 ta' Marzu 2019.

Billi:

- (1) Il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti huma theddid għas-sigurtà, peress li jirrapprezentaw sors ta' dħul għall-kriminalità organizzata u b'hekk jippermettu t-twettiq ta' attivitajiet kriminali oħrajn bħat-terroriżmu, it-traffikar tad-drogi u t-traffikar tal-bnedmin.
- (2) Il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti huma wkoll ostakli għas-suq uniku diġitali, peress li jdgħajfu l-fiduċja tal-konsumaturi u jikkawżaw telf ekonomiku dirett.
- (3) Id-Deciżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/ĠAI⁴ jenhtieg li tiġi agġornata u komplementata *sabiex tinkludi* dispożizzjonijiet ulterjuri dwar reati *b'mod partikolari fir-rigward ta' frodi relatata mal-kompjuters*, u dwar pieni, *prevenzjoni, assistenza lill-vittmi* u kooperazzjoni transfruntiera.
- (4) Lakuni u differenzi sinifikanti fil-ligijiet tal-Istati Membri fl-oqsma tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti jistgħu *jostakolaw il-prevenzjoni, l-iskoperta u s-sanzjonar ta'* dawk it-tipi ta' kriminalità u ta' kriminalità organizzata u serja oħra relatata magħhom u ffaċilitata permezz tagħhom, u jikkumplikaw aktar il-kooperazzjoni tal-pulizija u dik għudizzjarja u b'hekk jagħmluha inqas effettiva, b'konsegwenzi negattivi *għas-sigurtà*.

⁴ Deciżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/413/ĠAI tat-28 ta' Mejju 2001 li tiġġieled frodi u ffalsifikar ta' mezzi ta' hlas bi flus mhux kontanti (ĠU L 149, 2.6.2001, p. 1).

- (5) Il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti għandhom dimensjoni transfruntiera sinifikanti, aċċentwata minn żieda dejjem tikber fil-komponent diġitali, li tenfasizza l-ħtieġa għal aktar azzjoni biex tiġi approssimata l-legislazzjoni kriminali fl-oqsma tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti.
- (6) L-aħħar snin ma għabux biss żieda esponenzjali fl-ekonomija diġitali iżda anke proliferazzjoni ta' innovazzjoni f'ħafna oqsma, inkluż fit-teknoloġiji tal-pagament. It-teknoloġiji l-ġodda ta' pagament jinvolvu l-użu ta' tipi ġodda ta' strumenti ta' pagament, li, filwaqt li jgħolqu opportunitajiet ġodda għall-konsumaturi u għan-negożji, iżidu wkoll l-opportunitajiet għall-frodi. Għaldaqstant, il-qafas legali għandu jibqa' rilevanti u aġġornat fl-isfond ta' dawk l-iżviluppi teknoloġiċi ***abbażi ta' approċċ teknoloġikament newtrali.***
- (7) ***Il-frodi mhux biss tintuża sabiex tiffinanzja gruppi kriminali, iżda hija tillimita wkoll l-iżvilupp tas-suq uniku diġitali u tagħmilha aktar bi tqila għaċ-ċittadini biex jagħmlu xiri online.***

- (8) Id-definizzjonijiet komuni fl-oqsma tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti huma importanti sabiex jiġi żgurat approċċ konsistenti mill-Istati Membri fl-applikazzjoni tagħhom ta' din id-Direttiva ***u sabiex jiġu ffaċilitati l-iskambju ta' informazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti***. Jenhtieg li d-definizzjonijiet ikopru tipi godda ta' strumenti ta' pagament ***mhux bi flus kontanti li jippermettu trasferimenti ta' flus elettronici u muniti virtwali***. ***Jenhtieg li d-definizzjoni ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti tirrikonoxxi li l-istrument ta' pagament mhux bi flus kontanti jista' jkun magħmul ukoll minn elementi differenti li joperaw flimkien, pereżempju applikazzjoni għal pagament b'mezz mobbli u awtorizzazzjoni korrispondenti (eż. password)***. ***Fejn din id-Direttiva tuża l-kunċett ta' strument ta' pagament mhux bi flus kontanti, jenhtieg li jinftiehem li l-istrument iqiegħed lid-detentur jew lill-utent tal-istrument f'pożizzjoni li jkun jista' fil-fatt jittrasferixxi flus jew valur monetarju jew li jagħti bidu għal ordni ta' pagament***. ***Pereżempju, jenhtieg li l-kisba illegali ta' applikazzjoni għal pagament b'mezz mobbli mingħajr l-awtorizzazzjoni meħtieġa ma tkunx meqjusa bhala kisba illegali ta' strument ta' pagament mhux bi flus kontanti peress li fil-fatt ma tippermettix li l-utent jittrasferixxi flus jew valur monetarju***.
- (9) ***Din id-Direttiva jenhtieg li tapplika għal strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti biss sa fejn hija kkonċernata l-funzjoni ta' pagament tal-istrument***.

- (10) *Jenhtieg li din id-Direttiva tkopri l-muniti virtwali biss sa fejn dawn jistghu jintuzaw komunement ghat-twettiq ta' pagamenti. Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu mhegga jizguraw fil-ligi nazzjonali tagħhom li l-muniti futuri ta' natura virtwali mahruġa mill-banek ċentrali tagħhom jew minn awtoritajiet pubbliċi oħrajn igawdu mill-istess livell ta' protezzjoni kontra reati frodulenti bhall-mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti b'mod ġenerali. Jenhtieg li l-kartieri diġitali li jippermettu t-trasferiment ta' muniti virtwali jiġu koperti minn din id-Direttiva sal-istess livell bhall-istrumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti. Id-definizzjoni tat-terminu 'mezzi ta' skambju diġitali' jenhtieg li tirrikonoxxi li l-kartieri diġitali ghat-trasferiment ta' muniti virtwali jistghu jipprovdu, iżda mhux neċessarjament jipprovdu, il-karatteristiċi ta' strument ta' pagament, u jenhtieg li ma testendix id-definizzjoni ta' strument ta' pagament.*
- (11) *Jenhtieg li t-trasmissjoni ta' fatturi foloz biex jinkisbu kredenzjali ta' pagament tkun ikkunsidrata bhala tentattiv ta' approprjazzjoni illegali li jaqa' taht din id-Direttiva.*
- (12) Permezz tal-ligi kriminali biex tingħata protezzjoni legali primarjament lil strumenti ta' pagament li jużaw forom speċjali ta' protezzjoni kontra l-imitazzjoni jew l-abbuż, l-intenzjoni hi li l-operaturi jiġu mħajra jipprovdu tali forom speċjali ta' protezzjoni lil strumenti ta' pagament mahruġa minnhom.

(13) Mizuri effettivi u effiċjenti tal-liġi kriminali huma essenzjali għall-protezzjoni tal-mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni. B'mod partikolari, hemm bżonn ta' approċċ komuni mil-liġi kriminali fir-rigward tal-elementi kostitwenti ta' mġiba kriminali li jikkontribwixxu jew iħejju t-triq għall-użu frodulenti fil-prattika ta' mezz ta' pagament bi flus kontanti. Għalhekk l-imġiba bħall-ġbir u l-pussess ta' strumenti ta' pagament b'intenzjoni li ssir frodi, pereżempju permezz ta' phishing ■ , skimming , *jew id-direzzjonar jew id-direzzjonar mill-ġdid ta' utenti ta' servizzi ta' pagament lejn siti web li jkunu imitazzjoni*, u d-distribuzzjoni tagħhom, pereżempju permezz tal-bejgħ ta' informazzjoni dwar karti ta' kreditu fuq l-internet, jenħtieġ li ssir reat kriminali fiha nnifisha mingħajr ma *teħtieġ* l-użu frodulenti fil-prattika ta' mezz ta' pagament bi flus kontanti. Għalhekk jenħtieġ li tali mġiba kriminali tkopri wkoll ċirkostanzi fejn il-pussess, l-akkwist jew id-distribuzzjoni mhux neċessarjament iwasslu għall-użu frodulenti ta' tali strumenti ta' pagament ■ . *Madankollu, fejn din id-Direttiva tikkriminalizza l-pussess jew iż-żamma*, jenħtieġ li *matikkriminalizzax is-sempliċi omissjoni*. Jenħtieġ li din id-Direttiva ma tissanzjonax l-użu legittimu ta' strument ta' pagament, inkluż, u relattivament għal, il-forniment ta' servizzi ta' pagament innovattivi, bħal servizzi li spiss jiġu żviluppati minn kumpanniji tat-teknoloġija finanzjarja.

- (14) *Fir-rigward tar-reati kriminali msemija f'din id-Direttiva, il-kunċett ta' intenzjoni japplika għall-elementi kollha li jikkostitwixxu dawk ir-reati kriminali f'konformità mal-liġi nazzjonali. Huwa possibbli li n-natura intenzjonali tal-att, kif ukoll kwalunkwe għarfien jew fini meħtieġ bħala element tar-reat, jiġu inferiti minn ċirkostanzi fattwali u oġġettivi. Jenħtieġ li r-reati kriminali li ma jirrikjedux intenzjoni ma jkunux koperti minn din id-Direttiva.*
- (15) *Din id-Direttiva tirreferi għall-forom klassiċi tal-imġiba, bħall-frodi, il-falsifikazzjoni, is-serq u l-appropriazzjoni illegali li kienu diġà ġew formulati mil-liġi nazzjonali qabel l-era tad-digitalizzazzjoni. L-ambitu estiż ta' din id-Direttiva fir-rigward ta' strumenti mhux korporali ta' pagament jeħtieġ għalhekk id-definizzjoni ta' forom ekwivalenti ta' mġiba fl-isfera diġitali, li jikkomplementaw u jsaħhu lid-Direttiva 2013/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵. Jenħtieġ li l-kisba illegali ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti tkun reat kriminali, tal-inqas meta din tkun tinvolvi t-twettiq ta' wiehed mir-reati msemija fl-Artikoli 3 sa 6 tad-Direttiva 2013/40/UE jew il-miżappropriazzjoni ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti. Jenħtieġ li t-terminu 'miżappropriazzjoni' jinftiehem li jfisser l-azzjoni ta' persuna, fdata bi strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti, biex tuża konxjament l-istrument mingħajr id-dritt li tagħmel dan, għall-benefiċċju tagħha stess jew għall-benefiċċju ta' xi hadd ieħor. L-akkwist għall-użu frodulenti ta' tali strument miksub illegalment għandu jkun punibbli, mingħajr ma jkun meħtieġ li jiġu stabbiliti l-elementi fattwali kollha tal-kisba illegali, u mingħajr ma tkun meħtieġa l-eżistenza ta' kundanna preċedenti jew simultanja għar-reat prinċipali li jkun wassal għall-kisba illegali.*

⁵ *Direttiva 2013/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Awwissu 2013 dwar attakki kontra s-sistemi tal-informazzjoni u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2005/222/ĠAI (ĠU L 218, 14.8.2013, p. 8).*

- (16) *Din id-Direttiva tirreferi wkoll għal għodod li jistgħu jintużaw sabiex jitwettqu r-reati msemija fiha. Minhabba l-htieġa li tiġi evitata l-kriminalizzazzjoni f'kazijiet fejn dawn l-għodod jiġu prodotti u jitqieghdu fis-suq għal finijiet legittimi u, għalkemm jistgħu jintużaw biex jitwettqu reati kriminali, fihom innifishom ma jikkostitwixxux theddida, il-kriminalizzazzjoni jenhtieġ li tkun limitata għal dawk l-għodod li huma primarjament iddisinjati jew speċifikament adattati għall-fini li jitwettqu r-reati msemija f'din id-Direttiva.*
- (17) *Is-sanzjonijiet u l-pieni għall-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti jenhtieġ li jkunu effettivi, proporzjonati u dissważivi mal-Unjoni kollha. Din id-Direttiva hi minghajr preġudizzju għall-individwalizzazzjoni u l-applikazzjoni ta' pieni u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi skont iċ-ċirkostanzi tal-każ u għar-regoli ġenerali tal-liġi kriminali nazzjonali.*
- (18) *Peress li din id-Direttiva tippredvi regoli minimi, l-Istati Membri huma fil-libertà li jadottaw jew iżommu regoli tal-liġi kriminali aktar stretti fir-rigward ta' frodi u falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, inkluża definizzjoni usa' tar-reati.*

- (19) Huwa xieraq li jiġu previsti pieni iktar severi fejn reat kriminali jitwettaq fil-qafas *ta'* organizzazzjoni kriminali, kif definit fid-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2008/841/ĠAI⁶. *L-Istati Membri ma għandhomx ikunu obbligati jipprevedu ċirkostanzi aggravanti speċifiċi fejn il-liġi nazzjonali tipprevedi reati kriminali separati u dan jista' jwassal għal sanzjonijiet aktar severi. Meta l-istess persuna twettaq reat imsemmi f'din id-Direttiva flimkien ma' reat iehor imsemmi f'din id-Direttiva, u wiehed minn dawk ir-reati de facto jikkostitwixxi element meħtieġ għall-iehor, Stat Membru jista', f'konformità mal-prinċipji ġenerali tal-liġi nazzjonali, jipprevedi li tali imġiba titqies bhala ċirkostanza aggravanti għar-reat ewlieni.*
- (20) Ir-regoli ta' ġurisdizzjoni jenħtieġ li jiżguraw li ssir prosekuzzjoni effettiva tar-reati msemmija f'din id-Direttiva. B'mod ġenerali, ir-reati l-aħjar jiġu trattati mis-sistema tal-ġustizzja kriminali tal-pajjiż li fih iseħħu. Jenħtieġ għalhekk li kull Stat Membru jistabbilixxi l-ġurisdizzjoni tiegħu fuq reati mwettqin fit-territorju tiegħu u fuq reati mwettqin miċ-ċittadini tiegħu. *L-Istati Membri jistgħu wkoll jistabbilixxu ġurisdizzjoni fuq reati li jikkawżaw dannu fit-territorju tagħhom. Huma mhegga b'mod qawwi biex jagħmlu dan.*

█

⁶ Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2008/841/ĠAI tal-24 █ ta' Ottubru 2008 dwar il-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata (ĠU L 300, 11.11.2008, p. 42).

- (21) *Filwaqt li jinfakkru l-obbligi taht id-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/948/ĠAI⁷ u d-Deċiżjoni tal-Kunsill 2002/187/ĠAI⁸, l-awtoritajiet kompetenti huma mhegġa biex f'kazijiet ta' konflitti ta' ġurisdizzjoni jużaw il-possibbiltà li jkollhom konsultazzjonijiet diretti bl-assistenza tal-Agenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fil-Ġustizzja Kriminali (Eurojust).*
- (22) Minhabba l-htieġa ta' għodod speċjali għal investigazzjoni effettiva tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, u r-rilevanza tagħhom għal kooperazzjoni internazzjonali effettiva bejn l-awtoritajiet nazzjonali, l-awtoritajiet kompetenti fl-Istati Membri kollha jenhtieġ li jkollhom għad-dispożizzjoni tagħhom għodod investigattivi li normalment jintużaw għal kazijiet li jinvolvu l-kriminalità organizzata jew reati kriminali serji oħra **■**, *jekk u sa fejn l-użu ta' dawk l-għodod ikun adatt u* proporzjonat għan-natura u l-gravità tar-reati *kif definiti fil-liġi nazzjonali*. Barra minn hekk, l-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u awtoritajiet kompetenti oħra jenhtieġ li jkollhom aċċess f'waqtu għal informazzjoni rilevanti biex issir investigazzjoni u prosekuzzjoni tar-reati msemmija f'din id-Direttiva. *L-Istati Membri huma mhegġa biex jallokaw riżorsi umani u finanzjarji adegwati lill-awtoritajiet kompetenti sabiex b'mod xieraq jinvestigaw u jipproċessaw ir-reati msemmija f'din id-Direttiva.*

⁷ *Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/948/ĠAI tat-30 ta' Novembru 2009 dwar il-prevenzjoni u r-riżoluzzjoni ta' konflitti ta' eżerċizzju ta' ġurisdizzjoni fi proċedimenti kriminali (ĠU L 328, 15.12.2009, p. 42).*

⁸ *Deċiżjoni tal-Kunsill 2002/187/ĠAI tat-28 ta' Frar 2002 li tistabbilixxi Eurojust bil-għan li tiġi msahha l-ġlieda kontra l-kriminalità serja (ĠU L 63, 6.3.2002, p. 1).*

- (23) Jenħtieg li l-awtoritajiet nazzjonali li jinvestigaw jew jipproċessaw reati msemmijin *f'din* id-Direttiva *jkollhom is-setgħa li jikkooperaw ma' awtoritajiet nazzjonali ohra fl-istess Stat Membru u mal-kontropartijiet tagħhom fi Stati Membri ohra.*
- (24) F'ħafna kazijiet, l-attivitajiet kriminali jkunu l-origini ta' inċidenti li jenħtieg li jiġu nnotifikati lill-awtoritajiet kompetenti nazzjonali rilevanti taħt id-Direttiva (UE) 2016/1148 tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill⁹. Tali inċidenti jistgħu jiġu suspettati li jkunu ta' natura kriminali anki jekk l-evidenza ta' reat kriminali f'dak l-istadju ma tkunx suffiċjenti. F'tali kuntest, l-operaturi rilevanti ta' servizzi essenzjali u l-fornituri rilevanti ta' servizzi diġitali jenħtieg li jkunu mhegġa jikkondividu r-rapporti meħtieġa taħt id-Direttiva (UE) 2016/1148 mal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi sabiex jissawwar rispons effettiv u komprensiv u biex jiġu ffaċilitati l-attribuzzjoni u r-responsabbiltà tar-reati lit-trasgressuri għall-azzjonijiet tagħhom. B'mod partikolari, il-promozzjoni ta' ambjent bla periklu, sigur u aktar reziljenti teħtieg rapportar sistematiku lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi ta' inċidenti ssuspettati li huma ta' natura kriminali serja. Barra minn hekk, fejn rilevanti, jenħtieg li fl-investigazzjonijiet għall-infurzar tal-liġi jiġu involuti skwadri ta' rispons għal inċidenti relatati mas-sigurtà tal-kompjuters maħtura taħt id-Direttiva (UE) 2016/1148, bil-għan li jipprovdu informazzjoni, kif meqjus xieraq fil-livell nazzjonali, kif ukoll li jipprovdu kompetenza esperta speċjalista dwar is-sistemi ta' informazzjoni.

⁹ Direttiva (UE) 2016/1148 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Lulju 2016 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' sigurtà tan-netwerks u tas-sistemi tal-informazzjoni madwar l-Unjoni (ĠU L 194, 19.7.2016, p. 1).

- (25) L-inċidenti serji ta' sigurtà msemmija fid-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁰ jista' jkollhom oriġini kriminali. Fejn rilevanti, il-fornituri ta' servizzi ta' pagament jenħtieġ li jkunu mhegġa jikkondividu mal-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi r-rapporti li huma meħtieġa jipprezentaw lill-awtorità kompetenti fl-Istat Membru ta' domicilju tagħhom taht id-Direttiva (UE) 2015/2366.
- (26) Fil-livell tal-Unjoni jeżistu għadd ta' strumenti u mekkaniżmi li jippermettu l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali tal-infurzar tal-liġi għall-fini li ssir investigazzjoni u prosekuzzjoni ta' reati kriminali. Biex tiffaċilita u tħaffef il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali tal-infurzar tal-liġi u tiżgura li dawn l-istrumenti u mekkaniżmi jintużaw sal-limitu massimu, din id-Direttiva jenħtieġ li ssahħaħ l-importanza tal-punti operazzjonali ta' kuntatt introdotti bid-Deċiżjoni Qafas 2001/413/ĠAI. Jenħtieġ li jkun possibbli **għall**-Istati Membri biex jiddeċiedu li jagħmlu użu min-netwerks eżistenti tal-punti operazzjonali ta' kuntatt, bħal dak stabbilit fid-Direttiva 2013/40/UE¹¹. Il-punti ta' kuntatt għandhom jagħtu assistenza effettiva, pereżempju billi jiffaċilitaw l-iskambju ta' informazzjoni rilevanti u l-ghoti ta' pariri tekniċi jew ta' informazzjoni legali. Biex jiġi żgurat li n-netwerk jaħdem bla xkiel, kull punt ta' kuntatt jenħtieġ li jkun jista' jikkomunika malajr mal-punt ta' kuntatt ta' Stat Membru iehor. Minhabba d-dimensjoni transfruntiera sinifikanti tal-kriminalità koperta minn din id-Direttiva u, b'mod partikolari, in-natura volatili tal-evidenza elettronika, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jittrattaw fil-pront it-talbiet urġenti min-netwerk u jipprovdu rispons fi żmien tmien sigħat. ***F'kazijiet urġenti u serji hafna, l-Istati Membri jenħtieġ li jinfurmaw lill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi (Europol).***

¹⁰ Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern, li temenda d-Direttivi 2002/65/KE, 2009/110/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010, u li tħassar id-Direttiva 2007/64/KE (ĠU L 337, 23.12.2015, p. 35).

(27) Ir-rappurtar ta' reati kriminali lill-awtoritajiet pubbliċi mingħajr dewmien żejjed huwa ta' importanza kbira fil-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, peress li ħafna drabi dan huwa l-punt tat-tluq ta' investigazzjonijiet kriminali. Għandhom jittieħdu miżuri biex jinkoraggixxu r-rappurtar minn persuni fiżiċi u ġuridiċi, b'mod partikolari l-istituzzjonijiet finanzjarji, lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u dawk ġudizzjarji. Dawk il-miżuri jistgħu jkunu msejsa fuq tipi differenti ta' azzjoni, inklużi atti leġislattivi li jinkludu obbligi ta' rappurtar ta' suspetti ta' frodi, jew azzjonijiet mhux leġislattivi, bħall-istabbiliment ta', jew appoġġ għal, organizzazzjonijiet jew mekkaniżmi li jiffavorixxu l-iskambju ta' informazzjoni, jew kampanji ta' sensibilizzazzjoni. Kwalunkwe tali miżura li tinvolvi l-ipproċessar ta' data personali ta' persuni fiżiċi jenħtieġ li titwettaq f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹. B'mod partikolari, kwalunkwe trasmissjoni ta' informazzjoni għall-finijiet tal-prevenzjoni u l-ġlieda kontra reati li jirrigwardaw il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti jenħtieġ li jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti f'dak ir-Regolament, b'mod partikolari l-kriterji legali għall-ipproċessar.

¹¹ Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' April 2016 dwar il-protezzjoni tal-persuni fiżiċi fir-rigward tal-ipproċessar ta' *data* personali u dwar il-moviment liberu ta' tali *data*, u li jħassar id-Direttiva 95/46/KE (Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-*Data*) (ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (28) *Sabiex jiġi ffaċilitat ir-rappurtar fil-pront u dirett ta' kriminalità, jenhtieg li l-Kummissjoni tevalwa bir-reqqa l-istabbiliment mill-Istati Membri ta' sistemi online effettivi għar-rappurtar ta' frodi u mudelli ta' rapportar standardizzati fil-livell tal-Unjoni. Tali sistemi jistgħu jiffaċilitaw ir-rappurtar ta' frodi mhux fi flus kontanti li hafna drabi ssehh online, u b'hekk isahhu l-appoġġ għall-vittmi, l-identifikazzjoni u l-analiżi ta' theddid ta' ċiberkriminalità u l-hidma u l-kooperazzjoni transfruntiera tal-awtoritajiet nazzjonali kompetenti.*
- (29) *Ir-reati msemmija f'din id-Direttiva huma spiss ta' natura transfruntiera. Għalhekk, il-ġlieda kontra dawn ir-reati tiddependi mill-kooperazzjoni mill-qrib bejn l-Istati Membri. L-Istati Membri huma mhegga jiżguraw, sa fejn ikun adatt, l-applikazzjoni effettiva ta' strumenti ta' rikonoxximent reċiproku u ta' assistenza legali b'rabta mar-reati koperti minn din id-Direttiva.*

- (30) *L-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni tat-tipi kollha ta' frodi u falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, inklużi dawk li jinvolvu ammonti żgħar ta' flus, huma partikolarment importanti sabiex dawn jiġu miġġielda b'mod effettiv. L-obbligi ta' rappurtar, l-iskambju ta' informazzjoni u r-rapporti ta' statistika huma modi effiċjenti biex jiġu skoperti attivitajiet frodulenti, speċjalment attivitajiet simili li jinvolvu ammonti żgħar ta' flus meta jitqiesu separatament.*
- (31) Il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament *mhux bi flus kontanti* jistgħu jirriżultaw f'konsegwenzi ekonomiċi u mhux ekonomiċi serji għall-vittmi tagħhom. Fejn tali frodi tinvolvi, *pereżempju*, is-serq tal-identità, il-konsegwenzi tagħha huma hafna drabi aggravati minhabba *l-ħsara* li ssir lir-reputazzjoni u *lill-professjoni, il-ħsara li ssir lill-klassifikazzjoni kreditizzja ta' individwu u* ħsara emozzjonali serja. L-Istati Membri jenħtieġ li jadottaw miżuri ta' assistenza, appoġġ u protezzjoni bil-għan li jittaffew dawk il-konsegwenzi.

- (32) *Spiss hafna żmien jista' jghaddi qabel il-vittmi jiskopru li huma jkunu sofrew dannu minn reati ta' frodi u falsifikazzjoni. Matul dak iż-żmien jaf jiżviluppa spiral ta' reati interkonnessi li, b'hekk, jaggrava l-konsegwenzi negattivi għall-vittmi.*
- (33) Il-persuni fiżiċi li jisfaw vittmi ta' frodi relatata ma' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti għandhom drittijiet mogħtija taħt id-Direttiva 2012/29/UE tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill¹². L-Istati Membri jenħtiegħ li jadottaw miżuri ta' assistenza u appoġġ għal tali vittmi, li jibnu fuq il-miżuri rikjesti minn dik id-Direttiva iżda li jirrispondu b'mod aktar dirett lill-htigijiet speċifiċi tal-vittmi ta' frodi relatata mas-serq tal-identità. Tali miżuri jenħtiegħ li jinkludu, b'mod partikolari, *l-ghoti ta' lista ta' istituzzjonijiet iddedikati li jkopru aspetti differenti ta' reati relatati mal-identità u appoġġ għall-vittmi*, appoġġ psikoloġiku speċjalizzat u pariri dwar kwistjonijiet finanzjarji, prattiki u legali, kif ukoll assistenza dwar kif wieheh jirċievi l-kumpens disponibbli. *L-Istati Membri jenħtiegħ li jkunu mhegħa jistabbilixxu għodda unika nazzjonali ta' informazzjoni online biex jiffaċilitaw l-aċċess għall-assistenza u l-appoġġ għall-vittmi*. Informazzjoni speċifika u pariri dwar il-protezzjoni kontra l-konsegwenzi negattivi ta' tali reati jenħtiegħ li jkunu offruti lill-persuni ġuridiċi wkoll.

¹² Direttiva 2012/29/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 li tistabbilixxi standards minimi fir-rigward tad-drittijiet, l-appoġġ u l-protezzjoni tal-vittmi tal-kriminalità, u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2001/220/ĠAI (*ĠU L 315, 14.11.2012, p. 57*).

- (34) Din id-Direttiva jenhtieg li tipprevedi d-dritt għal persuni ġuridiċi li jkollhom aċċess għall-informazzjoni *f'konformità mal-liġi nazzjonali* dwar il-proċeduri għat-tressiq ta' lmenti. Dan id-dritt huwa mehtieg b'mod partikolari għall-intraprizi zġhar u ta' daqs medju u għandu jikkontribwixxi biex jinholoq ambjent tan-negozju iktar favorevoli għall-intraprizi zġhar u ta' daqs medju. Il-persuni fiżiċi diġà jibbenefikaw minn dan id-dritt taht id-Direttiva 2012/29/UE.
- (35) Jenhtieg li l-Istati Membri, *assistiti mill-Kummissjoni*, jistabbilixxu jew isahhu politiki għall-prevenzjoni tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, u miżuri biex jitnaqqas ir-riskju li jsehhu tali reati, permezz ta' kampanji ta' informazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni. *F'dan il-kuntest, l-Istati Membri jistghu jizviluppaw u jzommu aġġornata għodda permanenti ta' sensibilizzazzjoni online b'eżempji prattiċi ta' prattiki frodulenti, f'format li jinftiehem faċilment. Dik l-għodda tista' tkun marbuta ma', jew tkun parti minn, l-għodda unika nazzjonali ta' informazzjoni online permanenti għall-vittmi.* L-Istati Membri *jistghu wkoll jistabbilixxu* programmi ta' riċerka u ta' edukazzjoni. *Għandha tinghata attenzjoni speċjali għall-htigijiet u l-interessi ta' persuni vulnerabbli. L-Istati Membri huma mhegga jizguraw li jkun hemm biżżejjed finanzjament disponibbli għal tali kampanji.*

- (36) *Jenhtieg li tingabar data statistika dwar il-frodi u l-falsifikazzjoni ta' strumenti ta' pagament mhux bi flus kontanti. Jenhtieg ghalhekk li l-Istati Membri jkunu obbligati jizguraw li jkun hemm fis-sehh sistema adegwata ghar-registrazzjoni, il-produzzjoni u l-għoti ta' data statistika ezistenti dwar ir-reati msemmija f'din id-Direttiva.*
- (37) Din id-Direttiva għandha l-għan li temenda u li tespandi d-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni Qafas 2001/413/ĠAI. Peress li l-emendi li jridu jsiru huma ta' għadd u ta' natura sostanzjali, jenhtieg li, għal finijiet ta' ċarezza, id-Deċiżjoni Qafas 2001/413/ĠAI tigi sostitwita kompletament għall-Istati Membri li huma marbutin b'din id-Direttiva.

I

(38) F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 21 dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda fir-rigward tal-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE) u mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4 ta' dak il-Protokoll, dawk l-Istati Membri mhumiex qed jiehdu sehem fl-adozzjoni ta' din id-Direttiva u mhumiex marbutin biha jew soġġetti għall-applikazzjoni tagħha.

■

(39) F'konformità mal-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll Nru 22 dwar il-pożizzjoni tad-Danimarka anness mat-TUE u mat-TFUE, id-Danimarka mhijiex qed tiehu sehem fl-adozzjoni ta' din id-Direttiva u mhijiex marbuta biha jew soġġetta għall-applikazzjoni tagħha.

- (40) Ladarba l-objettivi ta' din id-Direttiva, jiġifieri li l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti jsiru soġġett għal pieni kriminali li jkunu effettivi, proporzjonati u dissważivi u li tiġiebu u tiġi mhegga l-kooperazzjoni transfruntiera bejn l-awtoritajiet kompetenti kif ukoll bejn persuni fiżiċi u persuni ġuridiċi u l-awtoritajiet kompetenti, ma jistgħux jintlaħqu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri, iżda pjuttost, minhabba l-iskala jew l-effetti tagħhom, jistgħu jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħqu dawk l-objettivi.
- (41) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, inklużi d-dritt għal-libertà u s-sigurtà, ir-rispett għal haġġa privata u tal-familja, il-protezzjoni tad-data personali, il-libertà ta' intrapriża, id-dritt għall-proprjetà, id-dritt għal rimedju effettiv u għal proċess imparzjali, il-preżunzjoni tal-innoċenza u d-dritt għad-difiża, il-prinċipji tal-legalità u l-proporzjonalità tar-reati kriminali u l-pieni, kif ukoll id-dritt li wiehed ma jiġix ġudikat jew jingħata piena darbtejn fi proċeduri kriminali għall-istess reat kriminali. Din id-Direttiva tfittex li jiġi żgurat rispett sħiħ lejn dawk id-drittijiet u l-prinċipji u jenħtieġ li tiġi implimentata skont dan,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

TITOLU I:
SUĠĠETT U DEFINIZZJONIJIET

Artikolu 1

Suġġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli minimi dwar id-definizzjoni ta' reati kriminali u ta' sanzjonijiet fil-qasam tal-frodi u tal-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti. *Hija tiffacilita l-prevenzjoni ta' tali reati, u l-ghoti ta' assistenza u ta' appoġġ lill-vittmi.*

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-fini ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (a) "strument ta' pagament *mhux bi flus kontanti*" tfisser apparat, oġġett jew rekord protett ta' *natura korporali jew mhux korporali, jew kombinazzjoni tagħhom*, minbarra valuta legali, li, waħdu jew *flimkien* ma' proċedura jew sett ta' proċeduri, jippermetti li d-detentur jew l-utent jittrasferixxi flus jew valur monetarju ■, inkluż permezz ta' mezzi ta' skambju digitali;

(b) "apparat, oġġett jew rekord protett" tfisser apparat, oġġetti jew rekord protett kontra imitazzjoni jew użu frodulenti, pereżempju permezz ta' disinn, kodiċi jew firma;



(c) "mezz ta' skambju diġitali" tfisser kwalunkwe tip ta' flus elettronici kif definit fil-punt (2) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/110/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹³, jew munita virtwali;



(d) "munita virtwali" tfisser rappreżentazzjoni diġitali ta' valur li *mhijiex* mahruġa *jew garantita* minn bank ċentrali jew awtorità pubblika, u lanqas neċessarjament *ma hi* marbuta ma' munita *stabbilita legalment u ma ghandhiex status legali ta' munita jew flus*, iżda hija aċċettata minn persuni fiżiċi jew ġuridiċi, bħala mezz ta' *skambju*, u li jista' jiġi trasferit, maħzun *u* negozjat b'mod elettroniku;

(e) "*sistema tal-informazzjoni*" tfisser *sistema ta' informazzjoni kif iddefinita fil-punt (a) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2013/40/UE*;

¹³ Direttiva 2009/110/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar il-bidu, l-eżerċizzju u s-supervizjoni prudenzjali tan-negozju tal-istituzzjonijiet tal-flus elettronici li temenda d-Direttivi 2005/60/KE u 2006/48/KE u li tħassar id-Direttiva 2000/46/KE (ĠU L 267, 10.10.2009, p. 7).

- (f) "*data tal-kompjuter*" tfisser *data tal-kompjuter* kif definita fil-punt (b) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2013/40/UE;
- (g) "*persuna ġuridika*" tfisser *entità li għandha personalità ġuridika taht il-liġi applikabbli, minbarra Stati jew korpi pubbliċi fl-eżerċizzju ta' awtorità statali u organizzazzjonijiet internazzjonali pubbliċi.*



TITOLU II:

REATI

Artikolu 3

Użu frodulenti ta' strumenti ta' pagament *mhux bi flus kontanti*

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li *l-imġiba* li ġejja tkun punibbli bħala reat kriminali meta titwettaq intenzjonalment:

- (a) l-użu frodulenti ta' strument ta' pagament *mhux bi flus kontanti* li jkun misruq jew b'xi mod ieħor approprjat *jew miksub* illegalment;
- (b) l-użu frodulenti ta' strument ta' pagament *mhux bi flus kontanti* li jkun kontrafatt jew iffalsifikat.

Artikolu 4

Reati *relatati* mal-użu frodulenti ta' *strumenti korporali* ta' pagament *mhux bi flus kontanti*

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li *l-imġiba* li ġejja tkun punibbli bħala reat kriminali meta titwettaq intenzjonalment:

- (a) is-serq jew xi tip ta' approprjazzjoni illegali oħra ta' *strument korporali* ta' pagament *mhux bi flus kontanti*;
- (b) il-kontrafazzjoni jew falsifikazzjoni *frodulenti* ta' *strument korporali* ta' pagament *mhux bi flus kontanti* ;
- (c) il-pussess ta' *strument korporali* ta' pagament *mhux bi flus kontanti* li jkun misruq jew approprjat illegalment b'xi mod ieħor, jew kontrafatt jew iffalsifikat *bil-għan li jintuża b'mod frodulenti*;
- (d) *l-akkwist għall-użu personali jew għal persuna oħra, inklużi r-riċezzjoni, l-appropriazzjoni, ix-xiri, it-trasferiment, l-importazzjoni, l-esportazzjoni, il-bejgħ, it-trasport jew id-distribuzzjoni ta' strument korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti li jkun misruq, kontrafatt jew iffalsifikat bil-għan li jintuża b'mod frodulenti.*

Artikolu 5

Reati relatati mal-użu frodulenti ta' strumenti mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti

L-Istati Membri ghandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-imġiba li ġejja tkun punibbli bhala reat kriminali meta titwettaq intenzjonalment:

- (a) il-kisba illegali ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti, tal-inqas meta din il-kisba tkun involviet it-twettiq ta' wiehed mir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 6 tad-Direttiva 2013/40/UE, jew miżapproprjazzjoni ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti;*
- (b) il-kontrafazzjoni jew il-falsifikazzjoni frodulenti ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti;*
- (c) iż-żamma ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti miksub illegalment, kontrafatt jew iffalsifikat għal użu frodulenti, tal-inqas jekk l-oriġini illegali tkun magħrufa fil-hin taż-żamma tal-istrument;*
- (d) l-akkwist għall-użu personali jew għal persuna ohra, inkluż il-bejgħ, it-trasferiment jew id-distribuzzjoni, jew it-tqeghid għad-dispożizzjoni ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti li jkun miksub illegalment, kontrafatt jew iffalsifikat bil-għan li jintuża b'mod frodulenti.*

Artikolu 6

Frodi relatata ma' sistemi ta' informazzjoni

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li meta jsir, jew issir azzjoni li twassal għal, trasferiment ta' flus, valur monetarju jew munita virtwali ***u b'hekk jiġi kkawżat it-telf illegali ta' proprjetà għal persuna oħra*** bil-għan li jittiehed vantaġġ illegali għat-trasgressur jew għal terza persuna, dan ikun punibbli bħala reat kriminali, meta jitwettaq intenzjonalment permezz ta':

- (a) mingħajr dritt, it-tfixkil jew l-interferenza tal-funzjonament ta' sistema ta' informazzjoni;
- (b) mingħajr dritt, l-introduzzjoni, it-tibdil, it-thassir, it-trasmissjoni jew it-trażzin ta' data tal-kompjuter.

Artikolu 7

Għodod li jintużaw għat-twettiq ta' reati

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li ***l-produzzjoni***, l-akkwist ***għall-użu personali jew għal persuna oħra, inklużi*** l-importazzjoni, l-esportazzjoni, il-bejgħ, it-trasport ***jew*** id-distribuzzjoni, jew **■** it-tqegħid għad-dispożizzjoni ta' apparat jew ta' strument, ta' data tal-kompjuter jew ta' kwalunkwe mezz ieħor ***iddisinjat primarjament jew*** adattat speċifikament **■** għall-fini tat-twettiq ta' kwalunkwe wieħed mir-reati msemmija fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 4 **■**, fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 5 jew fl-Artikolu 6, ***tal-inqas meta jitwettaq bl-intenzjoni li dawn il-mezzi jintużaw***, ikun punibbli bħala reat kriminali.

Artikolu 8

L-istigazzjoni, l-assistenza u t-tentattiv fir-rigward ta' reati

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li l-istigazzjoni jew l-assistenza fir-rigward ta' reat imsemmi fl-Artikoli 3 sa 7 jkunu punibbli bħala reat kriminali.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li tentattiv biex jitwettaq reat imsemmi fl-Artikolu 3, *fil-punt (a), (b) jew (d) tal-Artikolu 4, fil-punt (a) jew (b) tal-Artikolu 5 jew fl-Artikolu 6 jkun punibbli bħala reat kriminali. Fir-rigward tal-punt (d) tal-Artikolu 5, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li tal-inqas it-tentattiv ta' akkwist frodulenti ta' strument mhux korporali ta' pagament mhux bi flus kontanti li jkun miksub illegalment, kontrafatt jew iffalsifikat, għall-użu personali jew għal persuna oħra*, ikun punibbli bħala reat kriminali.

Artikolu 9

Pieni għal persuni fiżiċi

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 jkunu punibbli b'peni kriminali effettivi, proporzjonati u dissważivi.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reati msemmija fl-Artikolu 3, *fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 4 u fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 5 jkunu punibbli b'terminu massimu ta' mill-inqas sentejn priġunerija*.

3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reati msemmija *fil-punti (c) u (d) tal-Artikolu 4u fil-punti (c) u (d) tal-Artikolu 5* jkunu punibbli b'terminu massimu ta' mill-inqas *sena* prigunerija.
4. ***L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reat imsemmi fl-Artikolu 6 jkun punibbli b'terminu massimu ta' mill-inqas tliet snin prigunerija.***
5. ***L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reat imsemmi fl-Artikolu 7 jkun punibbli b'terminu massimu ta' mill-inqas sentejn prigunerija.***
6. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li r-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 6 jkunu punibbli b'terminu massimu ta' prigunerija ta' mill-inqas hames snin jekk ■ jitwettqu fil-qafas ta' organizzazzjoni kriminali, kif definit fid-Deċiżjoni Kwadru 2008/841/ĠAI, irrISPettivament mill-piena prevista f'dik id-Deċiżjoni.

■

Artikolu 10

Responsabbiltà ta' persuni ġuridici

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li persuni ġuridici jkunu jistgħu jinżammu responsabbli għal reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 li jkunu twettqu għall-benefiċċju tagħhom minn kwalunkwe persuna, li tagixxi waħedha jew bħala parti minn organu tal-persuna ġuridika, u li jkollha pożizzjoni ta' tmexxija fi ħdan il-persuna ġuridika, abbażi ta' waħda minn dawn li ġejjin:
 - (a) setgħa ta' rappreżentanza tal-persuna ġuridika;
 - (b) awtorità li tiegħu deċiżjonijiet f'isem il-persuna ġuridika;
 - (c) awtorità li teżerċita kontroll fi ħdan il-persuna ġuridika.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li persuni ġuridici jistgħu jinżammu responsabbli għan-nuqqas ta' superviżjoni jew kontroll minn xi persuna msemmija fil-paragrafu 1 li tkun ħalliet jitwettaq, minn persuna taħt l-awtorità tagħha, kwalunkwe wieħed mir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 għall-benefiċċju tal-persuna ġuridika.

3. Ir-responsabbiltà ta' persuni ġuridiċi skont il-paragrafi 1 u 2 ma għandhiex teskludi proċedimenti kriminali kontra persuni fiżiċi li jkunu wettqu jew istigaw, jew kompliċi fi, kwalunkwe wiehed mir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8.

Artikolu 11

Sanzjonijiet għal persuni ġuridiċi

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li persuna ġuridika li tkun inżammet responsabbli skont Artikolu 10(1) **jew (2)** tkun soġġetta għal sanzjonijiet effettivi, proporzjonati u dissważivi, li għandhom jinkludu multi kriminali jew mhux kriminali u li jistgħu jinkludu sanzjonijiet ohra, bħal:

- (a) l-esklużjoni mid-dritt għal benefiċċji jew għajnuna pubblika;
- (b) ***l-esklużjoni temporanja mill-aċċess għal finanzjament pubbliku, inklużi proċeduri ta' sejhiet għall-offerti, għotjiet u konċessjonijiet;***
- (c) l-iskwalifika temporanja jew permanenti mill-prattika ta' attivitajiet kummerċjali;
- (d) it-tqegħid taħt sorveljanza tal-qorti;
- (e) l-istralċ għal għajnejha;
- (f) l-għeluq temporanju jew permanenti ta' stabbilimenti li jkunu ntużaw biex jitwettaq ir-reat.

TITOLU III:
ĠURISDIZZJONI U INVESTIGAZZJONI

Artikolu 12

Ġurisdizzjoni

1. Kull Stat Membru għandu jieħu l-miżuri meħtieġa sabiex jistabbilixxi l-ġurisdizzjoni tiegħu fuq ir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 fejn ikun japplika xi wieħed jew aktar minn dawn li ġejjin:

(a) ir-reat jitwettaq kompletament jew parzjalment fit-territorju tiegħu;

(b) it-trasgressur ikun wieħed miċ-ċittadini tiegħu.

■

2. Għall-finijiet tal-punt (a) tal-paragrafu 1, reat għandu jitqies bħala li twettaq kompletament jew parzjalment fit-territorju ta' Stat Membru ■ fejn it-trasgressur wettaq ir-reat meta kien fiżikament preżenti f'dak it-territorju u irrISPETTIVAMENT jekk ir-reat ikunx twettaq bl-użu ta' ■ sistema ta' informazzjoni ■ jew le f'dak it-territorju.

3. Stat Membru għandu jinforma lill-Kummissjoni fejn huwa jiddeċiedi li jistabbilixxi ġurisdizzjoni fuq reat imsemmi fl-Artikoli 3 sa 8 li jkun twettaq barra mit-territorju tiegħu, inkluż fejn:
- (a) it-trasgressur ikollu r-residenza abitwali tiegħu fit-territorju tiegħu;
 - (b) ir-reat ikun twettaq għall-benefiċċju ta' persuna ġuridika stabbilita fit-territorju tiegħu;
 - (c) ir-reat ikun twettaq kontra wieħed miċ-ċittadini tiegħu jew kontra persuna li għandha r-residenza abitwali fit-territorju tiegħu.

Artikolu 13

Investigazzjonijiet *u kooperazzjoni* effettivi

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-għodod investigattivi, tali dawk li jintużaw *biex jiġġieldu* kazijiet ta' kriminalità organizzata jew kazijiet oħra ta' reati kriminali serji, ikunu *effettivi u proporzjonati għar-reat imwettaq* u jkunu disponibbli għall-persuni, unitajiet jew servizzi responsabbli għall-investigazzjoni jew prosekuzzjoni tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8.

2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li, fejn il-liġi nazzjonali tobbliga lil persuni fiżiċi u ġuridiċi biex jipprezentaw informazzjoni dwar reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8, tali informazzjoni tasal għand l-awtoritajiet responsabbli għall-investigazzjoni jew għall-prosekuzzjoni ta' dawk ir-reati mingħajr dewmien żejjed.

TITOLU IV:

SKAMBJU TA' INFORMAZZJONI U RAPPORTAR TA' REATI KRIMINALI

Artikolu 14

Skambju ta' informazzjoni

1. Għall-fini tal-iskambju ta' informazzjoni relatata mar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkollhom punt operazzjonali ta' kuntatt nazzjonali disponibbli 24 kuljum, sebat ijiem fil-gimgha. L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li jkollhom proċeduri fis-seħħ sabiex jittrattaw minnufih talbiet urġenti għall-assistenza u l-awtorità kompetenti twieġeb fi żmien tmien sigħat minn meta tirċievi t-talba, billi tal-inqas tindika jekk hux ser ikun hemm tveġiba għat-talba u l-forma ta' tali tveġiba u ż-żmien smat li fih din tintbagħat. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu użu minn netwerks eżistenti ta' punti operazzjonali ta' kuntatt.
2. L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni, lill-Europol u lill-Eurojust dwar il-punt ta' kuntatt maħtur tagħhom imsemmi fil-paragrafu 1. Huma għandhom *jagħgornaw dik l-informazzjoni kif meħtieġ*. Il-Kummissjoni għandha tibgħat dik l-informazzjoni lill-Istati Membri l-oħrajn.

Artikolu 15
Rappurtar ta' reati

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jiżguraw li jkun hemm disponibbli mezzi xierqa ta' rappurtar sabiex jiġi ffaċilitat ir-rappurtar tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u lil awtoritajiet nazzjonali kompetenti oħra mingħajr dewmien bla bżonn.
2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizuri meħtieġa biex jinkoraġġixxu lill-istituzzjonijiet finanzjarji u lil persuni ġuridiċi oħra li joperaw fit-territorju tagħhom sabiex jirrapportaw il-frodi suspettati mingħajr dewmien bla bżonn lill-awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi u lil awtoritajiet kompetenti oħra, bil-għan tal-iskoperta, il-prevenzjoni, l-investigazzjoni jew il-prosekuzzjoni ta' reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8.



Artikolu 16
Assistenza u appoġġ lill-vittmi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-persuni fiżiċi u ġuridiċi li sofrew dannu bħala riżultat ta' xi wieħed mir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 li twettaq billi sar użu hażin tad-data personali, jiġu:
 - a) offruti informazzjoni speċifika u pariri dwar kif jistgħu jiproteġu lilhom infushom kontra l-konsegwenzi negattivi tar-reati, bħall-ħsara għar-reputazzjoni; u
 - b) mogħtija lista ta' istituzzjonijiet speċjalizzati li jitrattaw aspetti differenti ta' reati relatati mal-identità u l-appoġġ għall-vittmi.***
2. ***L-Istati Membri huma mhegħa jistabilixxu għodod nazzjonali uniċi ta' informazzjoni online biex jiffaċilitaw l-aċċess għall-assistenza u l-appoġġ għal persuni fiżiċi jew ġuridiċi li jkunu sofrew dannu bħala riżultat ta' xi wieħed mir-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 li twettaq bl-użu hażin tad-data personali.***

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li persuni ġuridiċi li huma vittmi tar-reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8 ta' din id-Direttiva jiġu offruti, mingħajr dewmien żejjed wara l-ewwel kuntatt tagħhom ma' awtorità kompetenti, l-informazzjoni li ġejja:
- (a) il-proċeduri dwar kif isiru lmenti fir-rigward tar-reat u r-rwol tal-vittma f'tali proċeduri;
 - (b) id-dritt li jirċievu informazzjoni dwar il-każ skont il-liġi nazzjonali;**
 - (c) il-proċeduri disponibbli biex isiru l-ilmenti, jekk l-awtorità kompetenti ma ttrispettax id-drittijiet tal-vittma tul il-proċeduri kriminali;
 - (d) id-dettalji ta' kuntatt għall-komunikazzjonijiet dwar il-każ tagħhom.

Artikolu 17

Prevenzjoni

L-Istati Membri għandhom jieħdu azzjoni xierqa, inkluż permezz tal-internet, bħal kampanji ta' informazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni u programmi ta' riċerka u ta' edukazzjoni, bil-għan li b'mod ġenerali titnaqqas il-frodi, tiżdied is-sensibilizzazzjoni u jitnaqqas ir-riskju li wieħed jisfa vittma ta' frodi. Fejn xieraq, l-Istati Membri għandhom jieħdu azzjoni f'kooperazzjoni ma' partijiet ikkonċernati.



Artikolu 18

Monitoraġġ u statistika

1. Sa ...[3 xhur wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva], il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi programm dettaljat għall-monitoraġġ tal-eżiti, tar-rizultati u tal-impatti ta' din id-Direttiva. Il-programm ta' monitoraġġ għandu jistabbilixxi l-mezzi li permezz tagħhom, u l-intervalli li fihom, tingabar id-data u evidenza oħra meħtieġa. Għandu jispeċifika l-azzjoni li għandha tittiehed mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri fil-għbir, fil-kondiviżjoni u fl-analiżi tad-data u ta' evidenza oħra.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun hemm fis-seħh sistema għar-registrazzjoni, il-produzzjoni u l-għoti ta' data statistika *anonimizzata* li tkejjel il-fażijiet ta' rapportar, investigattivi u ġudizzjarji li jinvolvu reati msemmija fl-Artikoli 3 sa 8.
3. Id-data statistika msemmija fil-paragrafu 2 għandha, bħala minimu, tkopri *data eżistenti dwar* l-għadd ta' reati msemmijin fl-Artikoli 3 sa 8 *rreġistrati mill-*Istati Membri, *u* l-għadd ta' persuni mharrka u li nstabu hatja fir-rigward tar-reati msemmijin fl-Artikoli 3 sa 7. ■

4. L-Istati Membri għandhom jittrasmettu d-data miġbura skont il-paragrafi 1, 2 u 3 lill-Kummissjoni fuq bażi annwali. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li fuq bażi annwali jiġi ppubblikat rieżami konsolidat tar-rapporti ta' statistika u li dan jiġi ppreżentat lill-agenziji u korpi kompetenti speċjalizzati tal-Unjoni.

Artikolu 19

Sostituzzjoni tad-Deciżjoni Qafas 2001/413/ĠAI

Id-Deciżjoni Qafas 2001/413/ĠAI hija sostitwita fir-rigward tal-Istati Membri marbuta b'din id-Direttiva, mingħajr preġudizzju għall-obbligi ta' dawk l-Istati Membri fir-rigward tad-data għat-traspożizzjoni ta' dik id-Deciżjoni Qafas fil-ligi nazzjonali.

Fir-rigward tal-Istati Membri marbuta b'din id-Direttiva, ir-referenzi għad-Deciżjoni Qafas 2001/413/ĠAI għandhom jinftiehemu bħala referenzi għal din id-Direttiva.

Artikolu 20
Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idaħħlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva sa ... [24 xahar wara d-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva] . Huma għandhom jinfurmaw minnufih lill-Kummissjoni b'dan.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn tali referenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif għandha ssir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri tal-liġi nazzjonali li jkunu adottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 21

Evalwazzjoni u rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha, sa ... [48 xahar wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva], tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, li jivvaluta sa fejn l-Istati Membri jkunu ħadu l-miżuri neċessarji biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva. L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għat-thejjija ta' dak ir-rapport.
2. Il-Kummissjoni għandha sa ... [84 xahar wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva], twettaq evalwazzjoni tal-impatt ta' din id-Direttiva fuq il-ġlieda kontra l-frodi u l-falsifikazzjoni ta' mezzi ta' pagament mhux bi flus kontanti, ***kif ukoll fuq id-drittijiet fundamentali***, u tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. ***L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-informazzjoni meħtieġa lill-Kummissjoni għat-thejjija ta' dak ir-rapport.***
3. ***Fil-kuntest tal-evalwazzjoni msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha wkoll tirrapporta dwar il-ħtieġa, il-fattibbiltà u l-effettività tal-holqien ta' sistemi nazzjonali online siguri li jippermettu lill-vittmi jirrapportaw kwalunkwe reat imsemmi fl-Artikoli 3 sa 8, kif ukoll tal-istabbiliment ta' mudell ta' rappurtar standardizzat tal-Unjoni biex iservi bħala bażi għall-Istati Membri.***

Artikolu 22
Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri f'konformità mat-Trattati.

Magħmul fi ...,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President
